BALASSI BÁLINT

1. Társadalmi háttér
2. A 16. századi magyar irodalom
   - Bibliafordítások
   - Szépirodalom
     - Heltai Gáspár
     - Bornemisza Péter
     - Gyergyai Albert
     - Tinódi Lantos
     - Sebestyén

3. Balassi Bálint

- Élete
- Költészete

Magyarország a 16. században

Társadalmi háttér

1526 MOHÁCS	Politikai-vallási
MO 3 részre szakad→	megosztottság
1. Magyar királyság→	katolikus
2. Török hódoltság→	református
	református
3. Erdély→	székelyek: vegyes

A 16. századi magyar irodalom

Bibliafordítások

Károlyi Gáspár, 1590.

Református Biblia

Vizsolyi Biblia

Károli Biblia

Hatása a magyar nyelvre

(Ady Endre)

VIZSOLY

SZÉPIRODALOM

Heltai Gáspár :
Száz fabula
Ezópus-magyarítás

Későbbi állatmesék:
La Fontaine
Csokonai V. Mihály
Orwell: *Állatfarm*

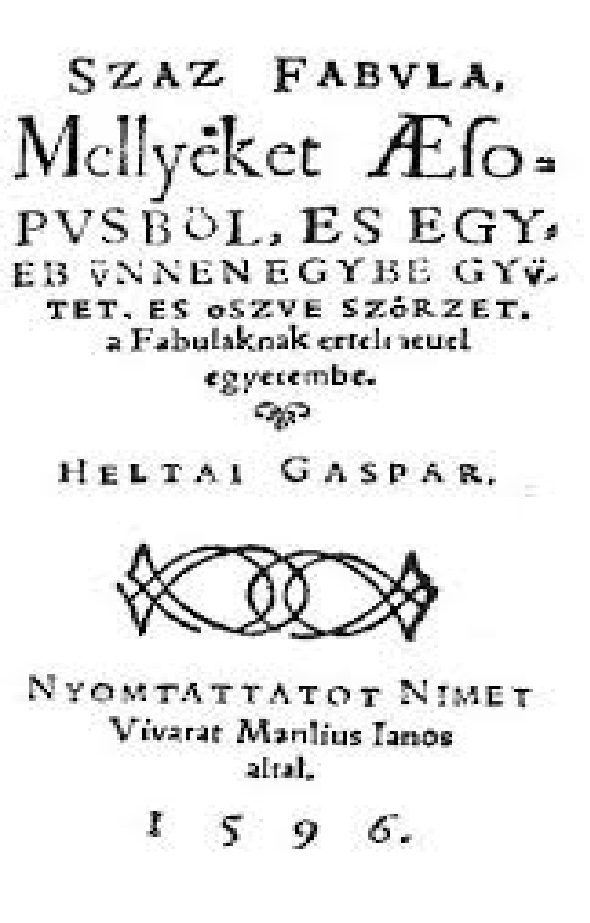
SZAZ FABVLA,
Mellyéket Æſo-
PVSBÖL, ES EGY-
EB VNNEN EGYBE GYÜ-
TET, ES oSZVE SZÖRZET,
a Fabulaknak ertelmeuel
egyetembe.

HELTAI GASPAR.

NYOMTATTATOT NIMET
Vivarat Manlius Ianos
altal.

1596.

Bornemisza Péter

Református prédikátor

Balassi Bálint nevelője

Ördögi kísértetek
(prédikációk, tanmesék)

TRAGŐDIA

Az első magyar dráma

Szophoklész-magyarítás

Elektra

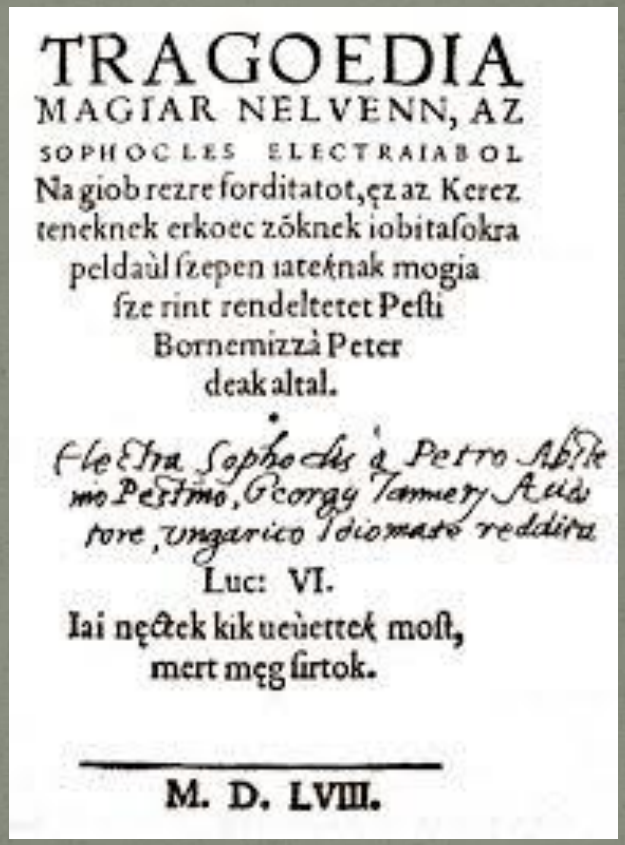

TRAGOEDIA
MAGIAR NELVENN, AZ
SOPHOCLES ELECTRAIABOL
Na giob rezre forditatot, ęz az Kerez
teneknek erkoec zőknek iobitaſokra
peldaùl ſzepen iateknak mogia
ſze rint rendeltetet Peſti
Bornemizzà Peter
deak altal.

Electra Sophocis à Petro Abſtemio Peſtino, Georgy Tamery Auctore, Vngarico Idiomate reddita

Luc: VI.
Iai nęctek kik ueùettek moſt,
mert męg ſirtok.

M. D. LVIII.

Gyergyai Albert

Árgyélus királyfi és a szép tündérleány

széphistória

HISTÓRIA
NY
ÁRGILUS
NEVŰ
KIRÁLYFIRÓL,
ÉS EGY
TÜNDÉR SZŰZ LEÁNYRÓL.

Budán 1850

Tinódi Lantos Sebestyén: CRONICA 1554

Nyírbátor: Református templom és harangtorony (2009) - www.karpat-medence.hu

Balassi Bálint

1. Élete

2. Költészete

Élete

1554-1594

ZÓLYOM →

Zólyom vára

Balassi - Balassa

Református család

Nevelője:

Bornemisza Péter

Apja koncepciós pere
Pozsony, börtön
Lengyelországba
menekülnek
KAMIENEC
VÁRA

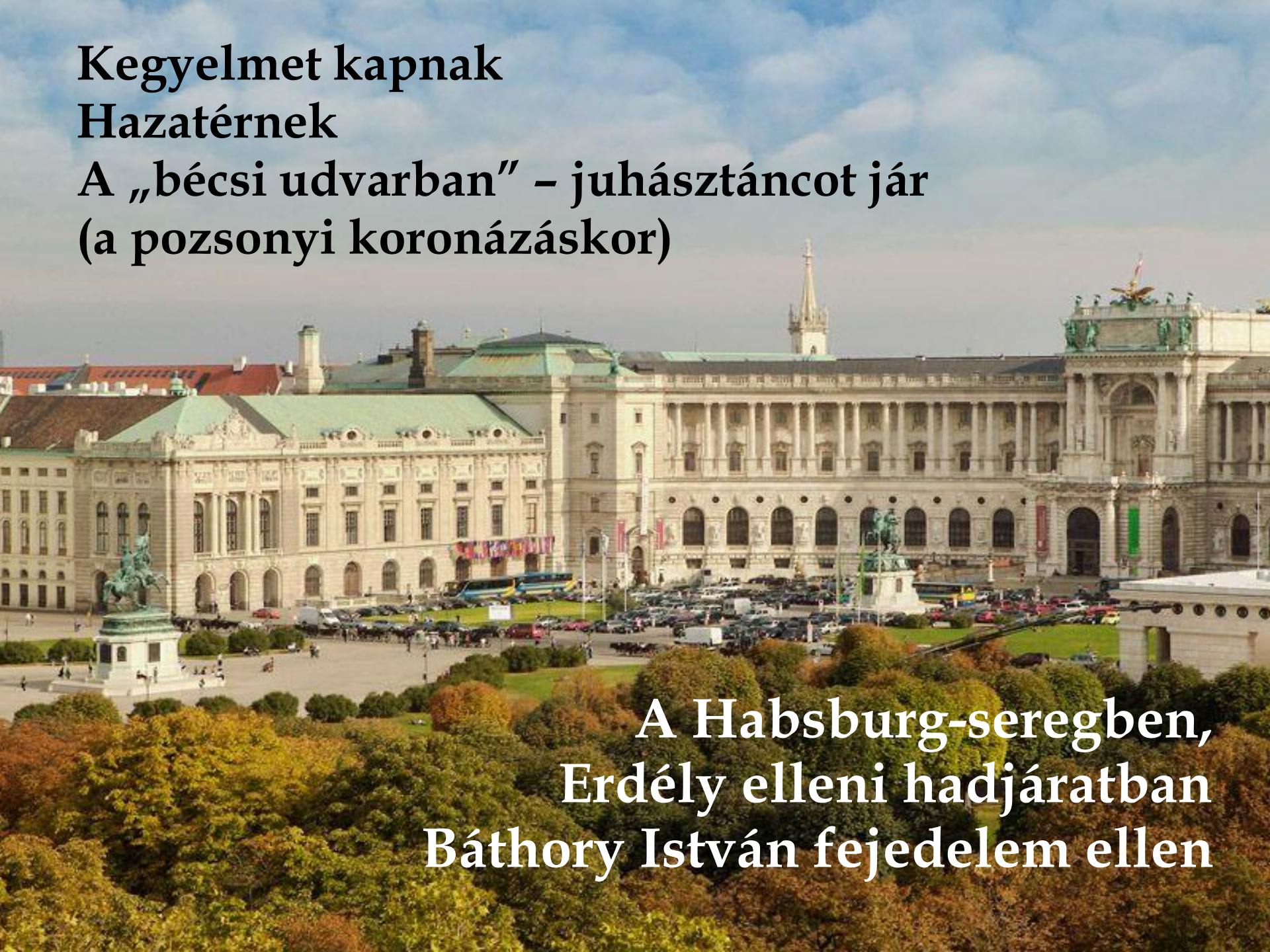

Kegyelmet kapnak
Hazatérnek
A „bécsi udvarban” – juhásztáncot jár
(a pozsonyi koronázáskor)

A Habsburg-seregben,
Erdély elleni hadjáratban
Báthory István fejedelem ellen

ERDÉLYI „FOGSÁGBAN”

Gyulafehérváron, a fejedelmi udvarban

BÁTHORY ISTVÁN FEJEDELEMMEL KRAKKÓBAN

EGER A VÉGVÁRI KATONA

LOSONCZY ANNA (Anna-versek)

A szakítás után kicsapongó életet él

HÁZASSÁG

DOBÓ KRISZTINA

Sárospatak elfoglalása
Kiűzik
Egy fiuk születik
Érvénytelenítik a házasságot
„Vérfertőzés”

Balassi, „a féktelen”
erőszakos nagyúr

Felségül kéri
Losonczy Annát
Kikosarazza
(Júlia-versek)

pereskedés
deklasszálódik
katolizál

Krakkóban Wesselényi Ferenc vendége

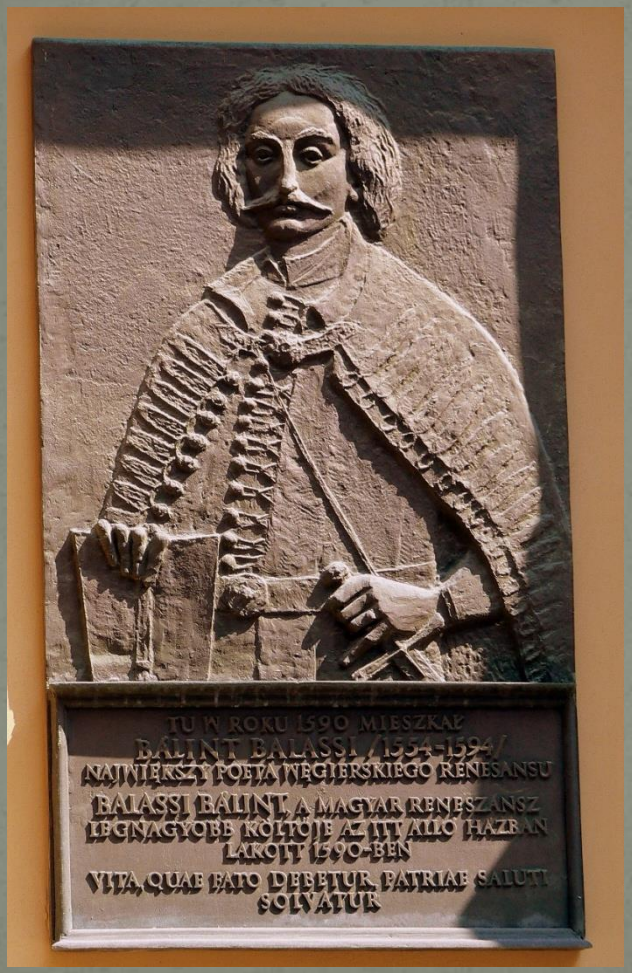

Célia-versek

Braunsberg, Poroszország az „Óceánumig”

HALÁLA 1594

ESZTERGOM OSTROMA

Emléktábla ESZTERGOM

Balassi sírja Hybe, Szlovákia

KÖLTÉSZETE

Az első európai szintű költőnk

Ötvözi
az európai és magyar
költői hagyományt

Életében
csak istenes versei
jelentek meg

MŰVEI

Énekverseket írt
ad notam jelzéssel
KATONAÉNEKEK
SZERELMES VERSEK
Anna-ciklus,
Júlia-ciklus,
Célia-versek
ISTENES VERSEK
Szép magyar komédia
(dráma)

POÉTIKA

Európai hatások:
trubadúr líra, Petrarca
zsoltárok (parafrázisokat ír)
Magyar források:
népdalok, virágénekek
korabeli dalköltészet: magyar, török, lengyel
formai gazdagság,
expresszív stílus,
metaforikus nyelv,
természetszimbolika
BALASSI-STRÓFA:
aab ccb ddb

Búcsúja hazájától…

„Óh én édes hazám,
Te jó Magyarország,
Ki keresztségnek
Viseled pajzsát,
Viselsz pogány vérrel
Festett éles szablyát,
Vitézlő oskola, immár
Isten hozzád!”